

התענוג שמשגיג האדם בעבודתו הוא בחינת אחוריים ופני אינו באפשרי להשיג כי לא יראני האדם וחי. ועד"ז גם הגלוי בג"ע הוא רק בחי' זיו והארה לבד ולכן יפה שעה אחת כו' שהוא המעשה עצמה בלי תענוג ובלי שכל מכל חיי העוה"ב דסוף מעשה במחשבה תחלה. וזהו גם כן ענין משנה וברייתא שהמשנה הוא כלל כמו ד' ציצית מעכבות וכן סוכה שהיא גבוה כו'. ויש למצוא טעם לזה כענין תכלת דומה לים כו' וגבי סוכה יש טעם למען ידעו דורותיכם עד כ' אמה כו'. אבל הברייתא הוא פרט לבאר המשנה בכל דקדוקים ופרטים כמו סוכת גנב"ך ורקב"ש שאין טעם לדבר ונראה בחוש שהוא למעלה מהשכל והטעם וזהו אין בכלל אלא מה שבפרט שאין במשנה בכלל יותר מכפרט הברייתא ומה שלא נתגלה טעמה הוא יותר גבוה כי טעמי המצוות לא נתגלו ולע"ל אי"ה יתגלו וזהו ר"ש דריש טעמי דקראי שדרש שמה שנאמר בפסוק טעם של דבר לא זהו עיקר רק שיש טעם בזה גבוה יותר למעלה מהטעם. נמצא שבמצוה שאין משיג בה טעם הוא יותר גבוה ומה שמשגיג טעם ותענוג הוא רק בחינת אחוריים ולא כמו שסוברים העולם שהעיקר הוא הלב שמשגיג תענוג ועובד בהתלהבות ואינו כן האמת רק עיקר הוא המעשה בלי תענוג והלב אינו כ"א סיוע בחינת גדפיו. והנה משנה נקרא עיר וברייתא בחי' שדה לשון בר חוץ לעיר ולכאורה העיר הוא עיקר שדרים בה בני"א. אך נראה מי הוא מחיה אותם. השדה שחוץ לעיר שמביאים משם התבוא'. כך הוא הברייתא מחיה המשנה ומבארת ההלכה יותר בפרט היאך לעשות כי התנאים מבלי עולם שמורים מתוך המשנה. וזהו ויצא יצחק לשוח בשדה הוא לשון דבור ושיחה ול' שחייה למטה מלשון ושח רום אנשים וכן כאשר יפרש השוחה לשחות (בישעיה כ"ה) (ועמ"ש בזה ע"פ תבנה ותכוננו עיר סיוחו כו' ע"ש) בשדה הוא בר. ולפנות ערב לפנות הערב והחשך. דהנה התורה ונשתלשלה בחשך כמאמר במחשכים הושיבני זה תלמוד בבלי שנשתלשל למטה אפי' בשקר ולמה הוא כך כדי לפנות הערב והחשך ויהי אור כמאמר לעת ערב יהיה אור כמשל מי שרוצה לפנות איזה דבר צריך הוא לכנוס בתוכו' כדי לפנותה אבל לא שישאר בתוכה. גם מה שנשתלשלה התורה ונתלבשה בחשך טענות שקר הוא כדי לפנות החשך לאהפכא חשוכא לנהורא וכן העסק בתורה לדחות החשך והקושיות המסתיר על השכלת הדין האמת לאמתו ולמצא האמת גילוי רצון עליון ב"ה וכמ"ש ע"פ והמשכילים יזהירו וגו' ע"ש: וזהו ויצא יצחק לשוח. כי כדי לפנות הערב והחשך ולתקנו הוא ע"י יצחק שהוא בחי' פחד ויראת ה' וכמאמר אם אין יראה אין חכמה כו'. (וע' בזהו בראשית ד' כ"א סע"א). וזהו האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו ונשאר בחשך אבל באמת כתיב ישת חשך סתרו שאף שהוא חשך מ"מ הוא סתרו וזהו לפנות הערב והחשך ולעת ערב יהי אור והיינו ליבון הלכתא וגם זה פ"י ברכו בתורה. (ועמ"ש ע"פ קול דודי וע"פ ששים המה מלכות):

מעשיות מ"מ ממשיכים מבחי' עשי' שבאצי' שהיא חיצונית כמ"ש בע"פ ש"מ דרוש ב' וציצי' קטן הוא בחי' עבד של חיצונית והטלית יניקה ותש"י מוחין דגדלות. ועוד תדע מכוונות השמות בברכו' המצו' שהן בת"ת דאצי' ולא דבי"ע וכן במקרא שהוא בעשי' והכוונ' הוא בג' שמות ת"ת דז"א דאצי'. ולתורה ולנביאים בנ"ה דז"א דאצי'. ולכתובים ליסוד דז"א דאצי' ולמשנה שהיא ביצי'. והכוונ' היא בשמות דכל"י אמצעי' דו"ק דנוק' דז"א דאצי' ולתלמוד הכונה בשמות דכלים חיצוני' דו"ק דנוק' דז"א דאצי' אף שהתלמוד בבריאה. והטעם מובן מ"ש בפע"ח דאיך אפשר דתושב"כ בעשי' למטה משבע"פ אלא כולם הם באצי' רק שהמקרא יורדת עד העשי' ומתלבשת שם. והמשנה עד היצי' לבדה. והתלמוד עד הבריאה לבדה. והקבלה עד האצי' לבדה בלי לבוש. דהיינו למי שיודע להפשיטה מלבושיה עד בחי' אצי' א"נ היא בחי' אצי' ממש שבעשי'. אך מאחר כי הכוונה בשם מ"ה שהוא שם כלי פנימי דת"ת דז"א דאצי' והם אינם מלובשים בעשי' כלל מכלל שהן באצי' העליון ממש רק שהמקרא מלובשת בעשי' וקבלה אינה מלובשת כלל. וכן המשנה והתלמוד הם באצי' העליון ומלובשים בבריאה ויצי' עליונה כי האדם כולו מכל העולמות ואף שהכוונה בעסק התורה היא בבריאה והתורה עצמה ביצי' וכן המצוה בלי כוונה בעשי' מ"מ התלמוד עצמו הוא ביצי' שהוא בחי' רוח שבבריאה והמשנה עצמה בלי כוונה ביצי' שביצירה והכוונה נשמה לשתייהן כמ"ש בע"פ שער מ"ט פ"ה. ע"ש היטב הדק דמוכח התם ג"כ כמ"ש שהתלמוד היא בבריאה עליונה אלא דהיינו דוקא כל מי שנשמתו בבריא' אבל לנפש דעשי' אפשר היא בריאה ממש שבעשי' וצ"ע. אך זה אינו שאין לחלק בין נפש לנשמה אלא בכוונה שהנשמה כוונתה עולה למעלה יותר אבל לא בלימוד הפשוט עצמו בפשט התלמוד לבד:

ויצא יצחק לשוח בשדה כו'. לבאר זה דהנה יש משנה וברייתא. וברייתא פ"י המשנה כי המשנה הוא הכלל וברייתא היא הפרט של המשנה ואין בכלל אלא מה שבפרט. ולכאורה הברייתא היא למטה מן המשנה שנשתלשלה יותר למטה אבל האמת הוא שהברייתא גבוה יותר דסוף מעשה במחשבה תחלה. דהנה התורה נשתלשלה למטה אפי' בדבר שקר כגון זה אומר אני מצאתיה כו'. ולפי הנראה היא ירידה למטה מאד ומ"מ היא גבוה כי סוף מעשה כו'. וכמשל השפופרת הנכנס ראשון ויצא אחרון וכמו האדם שהוא סוף כל הנבראים והוא במעלה על כולם והכל נברא בעבורו ולכן נמצא העולם כולו באדם אחד להורות שהכל נברא בעבורו כי זה כל האדם. וזהו מארז"ל יפה שעה אחת כו'. דהנה בעה"ב צדיקים יושבים כו' והוא רק בחי' אחוריים כמאמר וראית את אחורי כו'

פרשת תולדות

כתיב ואהבת. אשר לכאורה לא שייך בזה לשון צווי לאהוב כו'. אך הוא שבתחלה כתיב הוי' אחד כו'. ובהתבוננות ענין אחד איך שאין ערוך אליו כלל כו' הוי' אלקינו ואלקי אבותינו (שהוא בחי' צמצום) פ"י שיתהווה בחי' אבותינו חו"ב כו' אנת חכים כו' אשר

אלה תולדות יצחק וגו'. כתיב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. שמאלו הוא בחי' יצחק ממטה למעלה. וימינו כו' הוא בחי' אברהם מלמעלה למטה. והנה מדת אברהם הוא הכנסת אורחים כו' ויצחק היה חופר בארות כו'. ולהבין זה הנה

שו"ה אבל לא. נדפס: גם מה, ובהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שכנצל. כך מה.

שו"ה דאצי', נדפס: ולתורה, ובהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שכנראה מיותר. שם, נדפס: ליסוד, ובהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שכנצל, ביסוד.